

PM 080215

Avseende återkrav m m enligt lag om allmän försäkring

Återkrav

Enligt 20 kap. 4§ kan Försäkringskassan kräva åter ersättning som utgått.

Det krävs antingen att den ersättningsberättigade har lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Återkrav kan också ske om den ersättningsberättigade på annat sätt förorsakat att ersättningen utgått obehörigen eller med för högt belopp. Ett tredje fall kan vara att någon obehörigen erhållit ersättning eller med för högt belopp och skäligen bort inse i detta.

Om det finns anledning får Försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på återbetalning.

Förskott

Enligt 20 kap. 2§ kan ”förskott” på ersättning utges under vissa förutsättningar. Det ska då finnas sannolika skäl för att ersättning ska utgå i slutändan. Alternativet är att det är klart att ersättning skall utgå men inte med hur stort belopp. Det ska då röra sig om betydande dröjsmål för att ersättning ska utgå i förtid.

Om det senare skulle visa sig att rätt ej föreligger till ersättning skall hela beloppet återbetalas.

Finns det sannolika skäl att dra in eller minska en ersättning kan Försäkringskassan besluta att ersättning skall hållas inne eller utges med lägre belopp till dess slutligt beslut fattats.

Indragen ersättning

Enligt 20 kap. 3§ får ersättning dras in eller sättas ned under vissa förutsättningar.

- A. Om den ersättningsberättigade ådragit sig sjukdomen eller skadan vid uppsåtligt brott som han dömts för genom dom som vunnit laga kraft.
- B. Vägrar att genomgå undersökning av läkare eller att följa läkares föreskrifter.
- C. Underlåter att ge in sådant läkarintyg eller sådan försäkring som skall ges in till Försäkringskassan enligt 3 kap. 8§ eller vägrar ge in särskild försäkring enligt tredje stycket samma paragraf.

- D. Medvetet eller av grov vårdslöshet lämna oriktig eller vilseledande uppgift angående förhållanden som är av betydelse för rätten till ersättning.

I ett ytterligare stycke i paragrafen tar man upp frågan om den försäkrade vägrar att utan giltig anledning genomgå behandling, utredning eller rehabilitering som avses i vissa bestämmelser. Den försäkrade kan då förvägras ersättning.

Det finns också en bestämmelse i denna paragraf om att ersättning kan dras i om den försäkrade vägrar lämna uppgifter eller vägrar ta emot besök.

Regressrätt

I 20 kap. 7§ erinras om att det inte föreligger någon regressrätt för Försäkringskassa på något sätt.

Uppgiftsskyldighet

Enligt 20 kap. 8§ föreskrivs en skyldighet för den försäkrade att lämna uppgifter till Försäkringskassan.

Informationsskyldighet

Enligt 20 kap. 9§ skall statliga och kommunala myndigheter även som arbetsgivare och försäkringsinrättningar på begäran lämna domstol eller Försäkringskassan uppgift om namngiven person rörande förhållanden som är av betydelse för tillämpningen av lag om allmän försäkring. Det finns också en straffsanktion för arbetsgivare som underlåter att fullgöra denna uppgiftsskyldighet.

Enligt 20 kap. 9a§ får Försäkringskassan och domstol utan hinder av sekretess lämna ut uppgifter om sådana ersättningar åt enskilda som utbetalats enligt lagen om allmän försäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt lagstiftning om annan jämförbar ekonomisk förmån för enskilda under förutsättning att en försäkringsinrättning, ett försäkringsbolag eller en arbetsgivare behöver uppgiften för samordning med ersättning därifrån.

En domstol får utan hinder av sekretess lämna de uppgifter som avses i ovan nämnd bestämmelse under förutsättning att en arbetslöshetskassa behöver uppgiften för samordning av ersättning därifrån.

Detsamma gäller till utländskt socialförsäkringsorgan om Sverige har anslutit sig till internationella överenskommelser i frågan.

Omprövning av beslut

Enligt 20 kap. 10§ skall beslut av Försäkringskassan som har fattats av tjänsteman i ärenden om försäkring enligt denna lag omprövas av Försäkringskassan om det begärs av den enskilde om beslutet inte har fattats med stöd av 10a§.

Vid omprövningen får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel.

Ändring av beslut

Av 20 kap. 10a§ framgår att Försäkringskassan under vissa förutsättningar kan ändra ett felaktigt beslut som uppstår på grund av skrivfel eller liknande.

I 20 kap. 10b§ föreskrivs att en arbetsgivare inte har rätt att överklaga Försäkringskassans beslut även om arbetsgivaren betalar särskild sjukförsäkringsavgift.

Indragning av sjukersättning eller aktivitetsersättning

Enligt 16 kap. 7§ kan sjukersättning eller aktivitetsersättning dras in eller minskas om arbetsförmågan väsentligt förbättrats för den försäkrade. En försäkrad som regelbundet och under en längre tid har uppvisat en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslut om sjukersättning eller aktivitetsersättning fattades skall därvid om inte annat framkommer antas ha en väsentligt förbättrad arbetsförmåga.

Visst arbete

Enligt 16 kap. 15§ kan Försäkringskassan besluta att den försäkrade under en period om 12 månader får förvärvsarbete högst tre månader utan att utbetalningen av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen minskas med hänsyn till förvärvsarbetet. (Vad jag förstår är det på gång med ytterligare ersättningsmöjligheter i enlighet med förslag från regeringen).

Enligt 16 kap 7b§ har en försäkrad som förvärvsarbetar under nyttjande av sig arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om sjukersättning eller aktivitetsersättning fattades inte rätt att uppbära ersättningen för den tid och den omfattning som förvärvsarbetet utförts,

Enligt 16 kap. 8§ har den som uppbär sjukersättning eller aktivitetsersättning skyldighet att utan oskäligt dröjsmål anmäla till Försäkringskassan om hon eller han börjat förvärvsarbete eller om arbetsförmågan förbättrats väsentligt.

Underlåtes sådan anmälan kan sjukersättningen eller aktivitetsersättningen dras in.

Enligt 16 kap. 16§ kan sjukersättning och aktivitetsersättning vilandeförklaras under en tid av maximalt 24 månader.

Sjukpenning

Enligt 3 kap. 7§ skall sjukpenning utges vid sjukdom som sätter ned den försäkrades arbetsförmåga med minst en fjärdedel. Man ska därvid bortse från arbetsmarknadsmässiga, ekonomiska, sociala och liknande förhållanden.

Med sjukdom jämföras ett tillstånd av nedsatt arbetsförmåga som orsakats av sjukdom för vilken sjukpenning utgetts och som fortfarande kvarstår efter det att sjukdomen upphört.

I första hand ska bedömningen av arbetsförmågan göras utifrån den försäkrades vanliga arbete eller annat arbete som arbetsgivaren kan erbjuda.

Om den försäkrade inte kan antas kunna återgå till sitt vanliga arbete eller annat arbete hos arbetsgivaren skall vid bedömning av arbetsförmågens nedsättning särskilt beaktas om den försäkrade kan försörja sig genom sådant arbete efter åtgärd som avses i 3 kap. 7b§ eller 22 kap. lag om allmän försäkring. Här rör det sig således om rehabiliteringsåtgärder eller liknande.

Om det efter prövning enligt ovan bedöms att den försäkrade inte kan återgå till arbete hos arbetsgivaren eller försörja sig själv genom annat förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden skall vid bedömningen av arbetsförmågens nedsättning särskilt beaktas om den försäkrade efter rehabiliteringsåtgärder eller liknande kan försörja sig själv genom förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade.

Enligt nästa stycke i ovan nämnda paragraf skall beaktas den försäkrades ålder, bosättningsförhållanden, utbildning, tidigare verksamhet och andra liknande omständigheter.

Kostnad

Enligt 3 kap. 7a§ kan Försäkringskassan i stället för att utge sjukpenning betala kostnader för exempelvis resa till och från arbete så att den försäkrade kan arbeta.

Enligt 3 kap. 8§ skall den försäkrade till Försäkringskassan ge in en skriftlig försäkran för sjukpenning. Försäkran skall innehålla uppgifter om sjukdomen m m. Uppgifterna skall lämnas på heder och samvete.

Den försäkrade skall också till Försäkringskassan ge in ett läkarintyg för att styrka nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom senast från och med den sjunde dagen efter sjukanmälningsdagen.

Försäkringskassan kan också begära en särskild försäkran avseende nedsättningen från den försäkrade.

Utredningsåtgärd

Enligt 3 kap. 8a§ kan Försäkringskassan besluta om särskild rehabilitering eller särskilda utredningsåtgärder om det anses nödvändigt. De kan också kräva att den försäkrade deltar i särskilt möte (avstämningsmöte) för bedömning av det medicinska tillståndet, arbetsförmåga m m.

Försäkringskassan skall också under sjukperioden bedöma om den försäkrade helt eller delvis kan försörja sig själv efter rehabiliteringsåtgärder m m.
MW